

Sygn. akt III Ca 1064/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Sędziowie: SO Lucyna Morys – Magiera (spr.)

SR (del.) Katarzyna Krawczyk - Mandrak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 września 2014 r.

sprawy z wniosku R. N.

o ustanowienie kuratora spadku po B. M.

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na rozstrzygnięcia zawarte w punktach 2 i 3 postanowienia Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 22 maja 2014r., sygn. akt I Ns 912/10

po s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie i w tym zakresie przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Raciborzu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Katarzyna Krawczyk – Mandrak SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III Ca 1064/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Raciborzu w pkt 1 zwolnił z funkcji kuratora spadku po B. M. zmarłej 21 października 2010r. w R., ostatnio stale zamieszkałej w S., komornika S. K., w pkt 2 przyznał kuratorowi S. K. wynagrodzenie za pełnienie funkcji kuratora w kwocie 462,10zł oraz w pkt 3 nakazał pobrać od wnioskodawcy R. N. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Raciborzu kwotę 402,10zł tytułem wydatków na wynagrodzenie kuratora. Podawał, że prawomocnym postanowieniem z dnia 14 stycznia 2014r. tamtejszy Sąd stwierdził nabycie spadku po B. M. na rzecz Gminy R. z dobrodziejstwem inwentarza w całości, stąd celowym było zwolnienie komornika S. K. z funkcji kuratora spadku i przyznanie mu wynagrodzenia jak wyżej na mocy § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 marca 2006r. w sprawie wysokości opłat za czynności komorników niebędące czynnościami egzekucyjnymi. Wskazał także, iż nakazano od wnioskodawcy pobrać kwotę stanowiącą wydatki na wynagrodzenie kuratora.

Apelację od tego postanowienia, aczkolwiek nazwaną zażaleniem, w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punktach 2 i 3 wniósł wnioskodawca, domagając się jego zmiany poprzez oddalenie wniosku kuratora o przyznanie mu wynagrodzenia, względnie odstąpienia od obciążenia wnioskodawcy kosztami wynagrodzenia kuratora. Skarżący zarzucał naruszenie art. 520 § 1 kpc oraz art. 922 § 3 kc oraz podnosił, iż stosownie do powyższych regulacji wynagrodzenie kuratora spadku winno być uznane za koszt obciążający masę spadkową, który nadto nie powinien

obciążać wnioskodawcy, bowiem nie jest bezpośrednio związany z jego udziałem w sprawie. Zdaniem apelującego koszty te wchodzi w skład masy spadkowej i kurator z tego źródła powinien być zaspokojony.

Skarżący zarzucał, iż kurator nie wywiązywał się należycie ze swoich obowiązków, bowiem jego sprawozdania były lakoniczne i składał je nieterminowo, przyczyniając się do obniżenia składu masy spadkowej przez przewlekłe postępowanie doprowadzając do zepsucia części towaru wchodzącego w skład spadku po zmarłej. Ostatecznie podnosił skarżący, że jako wierzyciel nie otrzymał spłaty żadnych zobowiązań ze strony spadkobiercy B. M..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy musiała odnieść skutek, aczkolwiek nie wyłącznie z przyczyn w niej wskazanych.

W pierwszej kolejności wskazać wypada, iż adekwatnym dla zaskarżenia postanowienia Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 22 maja 2014r. w zakresie punktów 2 i 3 środkiem jest apelacja, bowiem stosownie do treści art. 518 kpc należy je traktować jako rozstrzygające co do istoty sprawy (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2011r., III CZP 140/10, OSNC 2011,11, 123, znajdująca odpowiednie zastosowanie). Tak też należało zakwalifikować środek złożony przez wnioskodawcę, zgodnie z jego treścią, decydującą w stosunku do nazwy pisma.

Uznał Sąd Odwoławczy, analizując uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia, iż nie poddaje się ono kontroli instancyjnej. W żaden sposób nie wskazano przyczyn, dla których został ono podjęte oraz ani motywów, którymi kierował się Sąd pierwszej instancji przy jego wydawaniu, a powołana podstawa prawna co do rozstrzygnięcia z punktu 2 jest nieprawidłowa; co do punktu 3 w ogóle jej nie wskazano.

Nie sposób przyjąć, iżby powtórzenie podstawy prawnej orzeczenia zawartej już w punkcie 2 sentencji postanowienia oraz ponowienie treści sentencji w punkcie 3 jako jego motywów, stanowiły należyte jego uzasadnienie, którego prawidłowość poddawałaby się tym samym weryfikacji przez Sąd drugiej instancji.

Stwierdzić natomiast wypada, iż w zakresie wysokości wynagrodzenia kuratora spadku zastosowanie winny znaleźć normy art. 667 § 2 kpc w zw. z art. 939 kpc, które jednak nie zostały ani powołane, ani faktycznie użyte dla oceny prawnej okoliczności uzasadniających przyznanie kuratorowi spadku konkretnego wynagrodzenia. Przywołane przez Sąd Rejonowy regulacje prawne dotyczące czynności komorniczych nie odnoszą się wszak do kwestii objętych zaskarżonym orzeczeniem; komornik bowiem pełnił tu funkcję kuratora spadku, rządzącą się odmiennymi reżimami, niż czynności podejmowane przez komornika w ramach jego obowiązków służbowych o charakterze pozaegzekucyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, iż wysokość wynagrodzenia kuratora spadku, do którego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zarządu w toku egzekucji z nieruchomości, winna odpowiadać nakładowi pracy kuratora. Ten nakład pracy jednak nie został objęty w ogóle ustaleniami Sądu Rejonowego oraz nie został poddany jego ocenie prawnej. Wobec powyższego nie sposób zweryfikować prawidłowości podjętego przez Sąd pierwszej instancji rozstrzygnięcia, które nadto z przyczyn wyżej wskazanych nie odnosi się do istoty sprawy.

Wyrzeczenie o kosztach postępowania nieprocesowego, w wyniku którego obciążono nimi wnioskodawcę, nie zostało natomiast w żaden sposób umotywowane pod względem faktycznym oraz prawnym, z wszelkimi tego skutkami, co zasadnie podnosił skarżący. Trudno więc ocenić prawidłowość przyjętej przez Sąd Rejonowy zasady.

Wobec tego uchylono zaskarżone postanowienia i w tym zakresie przekazano sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Raciborzu, na zasadzie art. 386 § 4 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

Konsekwencją tego rozstrzygnięcia było pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego na zasadzie art. 108 § 2 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

Zadaniem Sądu pierwszej instancji przy ponownym rozpatrywaniu sprawy będzie objęcie wnikliwą analizą rzeczywistego stanu rzeczy w zakresie, którego dotyczy rozstrzygnięcie oraz dokonanie oceny prawnej okoliczności istotnych dla ustalenia wysokości wynagrodzenia kuratora spadku i rozliczenia tychże kosztów przy zastosowaniu właściwych regulacji prawnych. Sąd uwzględni przy tym specyfikę materii wynikającą z charakteru i funkcji instytucji kuratora spadku.

Opowiadając się nadto za przyjęciem określonej zasady rozliczenia kosztów w postępowaniu nieprocesowym, rozważy Sąd Rejonowy regulacje rządzące tą materią oraz wybierze odpowiednią z nich, stosownie do charakteru i wyniku sprawy.

SSR (del.) Katarzyna Krawczyk – Mandrak SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Lucyna Morys – Magiera